

"Áno, mudrci stále existujú. Sú to ľudia, ktorí prijímajú výzvu riskovať vlastnú cestu, ktorí v nepokojnom svete, v mnohom odpudzujúcom a nebezpečnom, cítia potrebu ísť, hľadať. Starobylá tradícia hovorí o človeku ako o Homo viator, teda o človeku na ceste. Evanjelium zaväzuje Cirkev, aby sa tohto dynamizmu nebála, ale aby si ho vážila a usmerňovala ho k Bohu, ktorý ho vzbudzuje. Je to Boh, ktorý nás môže znepokojiť, pretože nezostáva nehybný v našich rukách ako modly zo striebra a zlata. [...] Pýtajme sa: je v našej Cirkvi život? Je v nej priestor pre to, čo sa rodí? Milujeme a ohlasujeme Boha, ktorý znovu uvádza do pohybu?" LEV XIV, 6. 1. 2026

Srdečne pozývame pripojiť sa k ďalším krokom na ceste synodálneho dialógu medzi svetom súčasného umenia a Cirkvou

**Synodálne diskusné stretnutie v pondelok 19. januára 2026 o 19.00 hod.
v pastoračnom centre pri kostole Kráľovnej rodiny na Teplickej 2, Bratislava**

Moderna a nemoderna

Rozdiel medzi pojmom moderna alebo moderné v teológii a v dejinách umenia. Má byť Cirkev viac moderná alebo súčasná? V čom by sme sa mohli dnes poučiť zo slovenskej moderny?

Pojem „modernizmus“ v teologickej diskusii môžeme vystopovať už od stredoveku. Napríklad pod označením Devotio moderna (nová zbožnosť) v 14. storočí sa kládol dôraz na osobný vzťah s Bohom. Na vnútorné, morálne, citové prežívanie a hľadanie Božej prítomnosti v bežných situáciách. Modernizmus v náboženstve označuje myšlienkový prúd na prelome 19. a 20. storočia so snahou prepojiť historické kresťanstvo s modernou vedou a filozofiou. História odmietania modernizmu Cirkvou má svoje korene v odmietaní cirkevnej autority. Pápež Pius X. (1903 – 1914) reagoval na tieto tendencie odsúdením modernizmu ako herézy v encyklike Pascendi Dominici gregis (1907) a dekrétu Lamentabili sane exitu. Ako pristupuje k téme modernizmu dnešná teológia? Potrebuje cirkev hľadať nový, súčasný – „moderný“ jazyk v umení alebo si vystačí s opakovaním overených foriem?

V umení predstavuje moderna konkrétne obdobie vývinu od konca 19. do polovice 20. storočia. Slovenská výtvarná moderna predstavuje výtvarnú tvorbu, ktorá v priebehu prvej polovice 20. storočia reagovala na západoeurópske avantgardné a modernistické hnutia a pokúsila sa o ich spracovanie. Pre umelcov od 60. rokov 20. storočia po súčasnosť je preto terminologicky presnejšie používať pojmy súčasní umelci a súčasné umenie. Mnohokrát sa chabé a neprofesionálne výsledky v našich liturgických priestoroch nazývajú moderným umením, no z odborného hľadiska často nie je možné nájsť na nich nič moderné, ani súčasné.

Hostia:

PhDr. Katarína Bajcurová CSc.

Historička umenia a kurátorka. V súčasnosti je riaditeľkou Centra vied o umení v Slovenskej akadémii vied. V rokoch 1999 až 2009 zastávala funkciu generálnej riaditeľky Slovenskej národnej galérie a do roku 2024 bola kurátorkou Zbierky moderného a súčasného umenia SNG. Autorsky sa podieľala na príprave mnohých zásadných výstavných projektov, knižných publikácií a monografických výstav významných slovenských umelcov 20. storočia. Bola kurátorkou slovenských expozícií na XLVI. Bienále v Benátkach (1995) a na 26a Bienal de São Paulo (2004). Venuje sa zneuctvu slovenskej moderny. Je členkou Slovenskej sekcie Medzinárodnej asociácie kritikov AICA.

J. E. Mons. prof. ThDr. Jozef Hal'ko, PhD.

Rímskokatolícky pomocný biskup Bratislavskej arcidiecézy, titulárny biskup biskupstva Serra, profesor cirkevných dejín na RKCMBF UK v Bratislave a cirkevný historik. Za kňaza bol vysvätený 4. júla 1994 v Trnave. V roku 2000 získal doktorát na Pápežskej univerzite Santa Croce v Ríme a o deväť rokov neskôr ho pápež Benedikt XVI. menoval za kaplána jeho Svätosti. Za bratislavského pomocného biskupa bol konsekrovaný v roku 2012. Profesúru v odbore katolícka teológia získal v roku 2013. Je predsedom Rady pre migrantov, utečencov a pútnikov pri Konferencii biskupov Slovenska a od roku 2025 aj predsedom Rady pre vedu, vzdelanie a kultúru.

Moderátorka:

Mgr. Kristína Kottrová

Absolventka odboru Dejiny a teória umenia na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity.

Návšteva Galérie Jána Koniarka v Trnave, sobota 24. januára 2026 o 12.30 vo vestibule vlakovej stanice BA – Vinohrady alebo o 13.20 na nádvorí galérie

Regula

Pozývame vás spoločne navštíviť a zažiť výstavu pri príležitosti 50. výročia úmrtia výtvarníka a františkána Teodora Jozefa Tekela, ktorú pre Galériu Jána Koniarka pripravil výtvarník Dalibor Bača s kurátormi Adriánom Kobetičom a Lýdiou Pribišovou. Riaditeľ galérie a kurátor Adrián Kobetič nám predstaví aj ďalšie aktuálne výstavy a projekty galérie. Stretneme sa o 12.30 vo vestibule vlakovej stanice Bratislava – Vinohrady (vlak Ex 619 Tatran, o 12.39) alebo o 13.30 priamo na nádvorí Galérie Jána Koniarka, Kopplova vila, Zelený kričok 3, Trnava. Vstupné do galérie v rámci skupiny - 3 eurá. www.gjk.sk/podujatie/regula

Mgr. Adrián Kobetič, PhD.

Historik a teoretik umenia, od r. 2024 riaditeľ Galérie Jána Koniarka v Trnave. Doktorandské štúdium na Katedre dejín a teórie umenia Trnavskej univerzity a Ústave dejín umenia Slovenskej akadémie vied ukončil prácou na tému Dialógy súčasného umenia so stredovekým. Počas svojho štúdia absolvoval pobyt na Masarykovej univerzite v Brne a na Pontificia Università Gregoriana v Ríme. Samostatnou oblasťou jeho záujmu je umenie vo verejnom priestore so zreteľom na stredoeurópsky kontext v 20. storočí. Od roku 2023 je odborným asistentom na Katedre pedagogiky výtvarného umenia Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity.

Stretnutia vychádzajú z myšlienok Synody o synodalite pápeža Františka a pápeža Leva XIV. Usilujú sa napomôcť rozvoju dialógu medzi Cirkvou a svetom súčasného umenia.

Všetky informácie o predchádzajúcich a plánovaných synodálnych akciách v rámci cyklu **Patrí súčasné umenie do liturgického priestoru?** nájdete na www.teplicka.org/synoda-u-nas/

Audio záznamy zo stretnutí na Spotify podcast Farnosť Teplicka Bratislava
<https://podcasters.spotify.com/pod/show/farnosť-teplicka>

Tešíme sa na spoločné stretnutia a tvorivé diskusie!

Synodálna skupina Umenie a Cirkev

Farnosť Bratislava - Kráľovnej rodiny
Teplická ulica 2, Bratislava